

Godzoekers, dat waren de Wijzen uit het Oosten, zonder dat ze het zelf wisten. Ze waren in eerste instantie immers op zoek naar de koning der Joden, niet naar de Koning van Israël.

Wat waren het eigenlijk voor mannen? Wijzen noemen wij ze, letterlijk staat er dat ze magiërs waren. Oorspronkelijk waren dat leden van de Perzische priesterkaste. Later werden alle Oosterse theologen, filosofen en natuurwetenschappers daartoe gerekend. De grens tussen magiërs, astrologen en geestenbezweerders was vloeiend. Het Jodendom stond negatief tegenover iedere vorm van toverij. Dat verklaart ook de paniek bij Herodes en zijn entourage. Zij meenden dat hun machtspositie in gevaar was.

De evangelist Matteüs beschouwt de magiërs wel als heidenen, maar niet op een negatieve manier. Het Oosten was dan wel de regio waar alle magie, astrologie en religieuze wijsheid vandaan kwam, maar deze mannen hadden goede bedoelingen. Zij kwamen naar Jeruzalem om de pasgeboren koning van de Joden hun hulde te brengen. Een uiting van hulde die in het Oosten alleen was voorbehouden aan goden, hooggeplaatsten en koningen.

Van meet af aan staan de drie Wijzen tegenover Herodes en *'heel Jeruzalem.'* Meer nog: ze staan tegenover zowel de politieke als religieuze overheid, want Herodes raadpleegde *'alle hogepriesters en Schriftgeleerden'* om te achterhalen *'waar de Christus geboren moest worden.'* En hoewel deze feilloos wisten aan te duiden dat Betlehem de plaats was, leidde dit bij hen toch niet tot geloof. Integendeel. Weliswaar zegt Herodes dat ook hij het koningskind hulde wil gaan brengen, maar het is duidelijk dat hij kwade bedoelingen heeft.

Wat Matteüs hier van meet af aan schildert is de grote controverse die het leven en het levenseinde van Jezus zal bepalen. Want we zien hier in een notendop wat aan het einde van het evangelie de ontknoping zal zijn als Jezus zelf tegenover Herodes, de hogepriesters en schriftgeleerden staat en ter dood zal worden veroordeeld. In dit perspectief is duidelijk dat de heidense Wijzen uit het Oosten dichter bij het geloof in het Kind van Betlehem staan dan Jezus' eigen volks- en geloofsgenoten.

Op dit punt aangekomen zijn ze ook toe aan een volgende fase in hun zoektocht. De ster, die ze in het Oosten hadden gezien, gaat hen nu voor naar Betlehem. Het bezoek aan Jeruzalem was nog het resultaat van hun eigen berekeningen, maar nu neemt de ster de leiding: *"de ster die zij in het Oosten hadden gezien, ging voor hen uit."* En diezelfde ster bracht hen tot bij de plaats *"waar het Kind zich bevond."*

En dan komt het moment waar heel dit verhaal om draait: *"Op het zien van de ster werden zij vervuld van overgrote vreugde. Zij gingen het huis binnen, zagen er het Kind en zijn moeder Maria en op hun knieën neervallend betuigden zij Het hun hulde."* Meer nog dan de schatten die zij meebrachten was deze huldebetuiging het hoogtepunt. Ze hadden hun bestemming gevonden: niet alleen het doel van hun geografische omzwerving, maar het eindpunt van de reis van hun leven.

Dit huldeblijk van het zich-ter-aarde-buigen is in het Matteüsevangelie een daad van geloof. Het wordt enkel gebruikt in relatie tot Jezus. Het was de reactie van de leerlingen nadat Jezus de storm op het meer had bedaard. Zo viel ook de Kananeese vrouw Jezus op eenzelfde wijze te voet met de smeekbede om haar te helpen. Bij Jezus' verschijning op de berg, na zijn verrijzenis, is deze hulde van aanbidding de geloofsdaad van zijn leerlingen.

De drievoudige gaven welke de Wijzen uit het Oosten Jezus aanbieden worden door de kerkvaders algemeen geduid als de zichtbare uitdrukking van hun geloofsbelijdenis: met het goud wordt Jezus als Koning geëerd, met de wierook wordt zijn godheid beleden en de mirre verwijst naar zijn sterfelijkheid als mens.

Vertrokken in het Oosten als magiërs komen ze in Betlehem aan als belijdend gelovigen. Vanaf nu is de ster niet langer meer richtingwijzend, maar ervaren zij God zelf –als het ware onmiddellijk- in hun leven, want *“in een droom van Godswege gewaarschuwd niet meer naar Herodes terug te keren, vertrokken zij langs een andere weg naar hun land.”*

De weg die de Wijzen uit het Oosten zijn gegaan is een weg van groeiend geloof: van tastend zoeken naar zien. Een weg die wij allen te gaan hebben. Ook wij die onszelf als reeds gelovig beschouwen blijven in figuurlijke zin onderweg in de mate dat we voortgang maken in het geloof. Daarbij moeten we ook steeds weer oude vertrouwde godsbeelden, voorstellingen en theorieën achter ons laten, tegenkantingen overwinnen.

Dat geldt eens te meer voor de geloofsweg van een monnik die *ex professo* geroepen is tot het zoeken van God. Niet zonder reden spoort Sint Benedictus ons in de proloog van zijn Regel aan om *“onze ogen geopend te houden voor het goddelijk licht”*. Letterlijk staat er: voor het vergoddelijkende licht.

De ster van Christus, het licht van het geloof, die ons ooit in ons leven is opgegaan en voor ons uit is gegaan op onze levensweg, heeft ons allen vandaag op deze plaats samengebracht. Hier bleef ze staan voor ons, omdat het goddelijk Kind zich hier bevindt. In de schone armoede van deze abdij, in de menselijke zwakheid van deze monnikengemeenschap, in de vrij gekozen beperkingen die het monastieke leven ons oplegt, wil de Heer zich aan ons openbaren.

Mogen wij steeds weer vervuld worden van overgrote vreugde bij het zien van de goddelijke gave die ons hier in Christus wordt geschonken. Laten ook wij ons dan dag na dag hier in aanbidding neerbuigen voor de Heer en Hem de gaven aanbieden van ons geloof, onze hoop en onze liefde. En dat de Heer ons, die Hem reeds kennen door het geloof, zo mag brengen tot de aanschouwing van zijn heerlijkheid. Amen.